

Aan de gemeenteraad

Gemeente Bloemendaal
Postbus 201
2050 AE Overveen
T 14 023
www.bloemendaal.nl

Datum : 19 december 2023
Zaaknummer : 1226853

Geachte leden van de raad,

Op dinsdag 12 december 2023 heeft u vragen gesteld over de Hemelwaterverordening Bloemendaal 2024. In deze brief leest u, na een korte inleiding, onze antwoorden.

INLEIDING

De Hemelwaterverordening is nodig omdat we zoveel mogelijk wateroverlast en schade willen voorkomen van aanhoudende of stortregen. Dit geldt vooral voor de dichtbebouwde dus verstedelijkte buurten, waar steeds minder ruimte is voor het verwerken van regenwater.

Het klimaatbestendig worden kan de gemeente niet alleen. Omdat het grootste deel van de stedelijke omgeving in particuliere handen is (in Bloemendaal ongeveer 70%), zijn er ook maatregelen op particuliere terreinen nodig.

Investerings

Als bewoners investeren in nieuwbouw of grote verbouwingen, achten we het noodzakelijk dat het duurzaam omgaan met water daarvan deel uitmaakt. Wij willen bevorderen dat regenwater wordt verwerkt of vast wordt gehouden op eigen terrein.

Dit kan afhankelijk van de ligging, door middel van:

- Infiltratie in de aangrenzende bodem
- Verplichte aansluiting op een aanwezig regenwaterriool
- Aanleggen van een voorziening voor de opvang van water (waterberging) en het vertraagd afvoeren op het gemeentelijk rioolstelsel.

Omdat het overgrote deel van Bloemendaal bestaat uit bestaand bebouwd gebied, geldt deze verplichting ook als een ingrijpende verbouwing niet leidt tot een toename van het verhard oppervlak. Al zal dat bij de meeste verbouw wel degelijk het geval zijn.

Acties gemeente, de regio en projectontwikkelaars

De gemeente investeert al tientallen jaren in het aanleggen van voorzieningen tegen wateroverlast. Zo wordt er bij rioolvervangingen een groter riool gelegd, en wordt zo veel mogelijk een apart hemelwaterstelsel aangelegd. Ook zijn in alle kernen grote opvangbakken (bergbezinkbassins) aangelegd. Het water dat in enorme hoeveelheden in korte tijd valt, kan dan separaat worden afgevoerd naar oppervlakte water of naar plaatsen waar ruimte is in de bodem via een infiltratiesysteem.

In de regio heeft Haarlem al een hemelwaterverordening sinds december 2022. Velsen en Heemstede stellen momenteel vrijwel gelijklopende verordeningen vast. Daarmee creëren we voor marktpartijen, woningcorporaties e.a. duidelijkheid en eenvormigheid, dat het verwerken van regenwater onderdeel wordt van (ver)bouwprojecten. De kosten voor marktpartijen vormen daarmee een onderdeel van de totale bouwkosten. Maatregelen voor de opvang van regenwater moeten daarvan deel uit gaan maken.

Zie verder de Toelichting op de Hemelwaterverordening

ANTWOORDEN OP DE VRAGEN DIE GESTELD ZIJN TIJDENS DE COMMISSIEVERGADERING VAN 12 DECEMBER 2023.

Kan er inzicht gegeven worden in de kosten voor de burger bij het uitvoeren van de maatregelen?

Kosten indicatie per m³ voor waterberging incl. graafwerkzaamheden, pomp en incl. BTW: circa € 1000 per kuub berging. Voor een berging met infiltratiekratten zijn de kosten lager, nl. circa € 600 per m³.

Waterberging voor bijvoorbeeld voor een nieuw huis van 10 x 10 = 100 m²
Maakt 100 x 70 = 7000 liter = 7 x € 1000kuub = circa € 7000

Bij infiltratie via kratten in de tuin zijn de kosten dan 7 x € 600 = circa € 4200

De aansluiting van de voorzijde van een perceel, mits gelijktijdig met het aanleggen van een hemelwaterriool door de gemeente, is gratis voor de bewoner. De kosten voor de gemeente zijn circa € 1500 per aansluiting en komen ten laste van de rioolexploitatie.

Waarom stellen de andere gemeente het aansluiten niet verplicht?

Het riool wordt maar eens in de 80-100 jaar vervangen. Dit zijn kostbare investeringen. Zoals vastgelegd in het *Programma water 2022-2026* wordt er bij rioolvervangings zo veel mogelijk een apart Hemelwaterriool aangelegd. Hiermee wordt regenwater van het openbare terrein direct naar sloten, vijvers en de boezem afgevoerd. Hiermee wordt het vuilwaterriool ontlast. Daarmee wordt het risico van wateroverlast en vervuild rioolwater op straat verkleind. Voorts is het duurzamer dan het regenwater naar de zuivering te transporteren.

We willen er voor zorgen dat er **maximaal** gebruik wordt gemaakt van dit aparte stelsel. Dit geldt dus ook voor opvangen en afvoeren van het water van de voorkant van de daken van woningen. In het verleden is gebleken dat de hoeveelheid aansluitingen op vrijwillige basis laag ligt. Bij recente projecten was het aantal deelnemers minder dan een kwart van het aantal huizen dat aangesloten had kunnen worden. Dat is zonde van onze investering. Als wij een voorziening aanleggen ten behoeve van de bewoners, willen we ook dat alle bewoners daar gebruik van maken. Net zoals men verplicht is aan te sluiten op het vuilwaterriool.

B&W kan een afwijkingsbesluit nemen, wanneer?

Er kan een ontheffingsbesluit worden genomen. Kan er bij een nieuw te bouwen woning of grote uitbreiding (vergunningplichtig) om technische redenen geen waterberging worden aangelegd, dan kan door B & W een ontheffing verleend worden (artikel 3.3). Dit is maatwerk op basis van de vergunningsaanvraag en afhankelijk van de lokale situatie.

Wat kan er gezegd worden over de toekomstplannen van Waternet in de AWD en PWN in Overveen t.a.v. het inlaten van water / NNN Binnenduinrandzone in relatie tot deze verordening?

Waternet wil inderdaad een vergunning aanvragen voor uitbreiding van de huidige 70 miljoen kuub/jaar naar 75 miljoen kuub/jaar. De gemeente heeft in 2022-2023 door een ingenieursbureau een onderzoek laten doen om de effecten voor buiten het AWD-gebied te laten doorrekenen. PWN is in 1999 gestopt met waterwinning in Overveen, waarbij alleen water werd onttrokken aan het duingebied. Er wordt al meer dan 20 jaar geen water uit de duinen gehaald.

U heeft een raadsbrief ontvangen (agendapunt 21 ingekomen stukken nr. 9) over de plannen van PWN om na 2035 water te zuiveren in Overveen. Hierbij zou water uit de rivier de Lek in gelaten worden, en dezelfde hoeveelheid t.b.v. de drinkwaterwinning er weer uit gehaald worden. De totale waterbalans blijft in dat geval nul.

In verband met deze plannen heeft Bloemendaal samen met PWN door een ingenieursbureau een verkennend grondwateronderzoek laten verrichten. Doel is gevolgen voor het grondgebied van Bloemendaal te voorkomen. Voordat PWN met dit plan doorgaat, zullen er aanvullende onderzoeken moeten worden verricht.

Er is aangetoond dat er geen grondwaterveranderingen plaats zullen vinden buiten het AWD-terrein. Er is dus geen verband tussen de activiteiten van Waternet en de toepassing van deze verordening. Dit is ook het uitgangspunt voor toekomstplannen van PWN in Overveen, hoewel hier nog nader onderzoek voor nodig is.

Raakt de riolering bij te weinig doorstroming met regenwater niet verstopt? Zeker bij huisaansluitingen met grotere vrij verval afstanden tot het riool.

Tijdens langere droge perioden wordt alleen het huishoudelijk afvalwater afgevoerd, en dat is ruim voldoende om een correct aangelegde huisaansluiting te laten doorstromen. Per persoon gebruiken we immers zo'n 130 liter water per dag, en dat wordt (bijna) helemaal geloosd op het riool. De doorspoeling van woningen wordt dus gegarandeerd door douchewater, spoelwater wasmachines en vaatwassers en het doorspoelen van toiletten, e.d.

En wat gaan we nog meer doen om aan de problematiek van klimaatverandering hoofd te bieden?

Bij riolering vervanging, wordt tevens een infiltratie of apart hemelwaterriool aangelegd waar dat mogelijk is.

ANTWOORDEN OP DE AANVULLENDE TECHNISCHE VRAGEN

70 liter moet denk ik zijn 70mm

70 liter is correct, want dat is nl. hetzelfde als 70 mm per m² (een stuk van 1 meter x 1 meter x 7 cm = 70 liter)

Deze hoeveelheid is een algemeen gehanteerde rekenmaat gerelateerd aan de intensiteit van regenbuien in relatie tot de afvoercapaciteit van de bestaande rioleringen.

Mijn vraag: dit betekent dat als mensen hun dak vernieuwen of hun gevel vernieuwen (bijv. als het huis geen spouwmuur heeft), om isolatie aan te brengen, zij met deze verordening te maken krijgen. Is dat de bedoeling? Er wordt niet meer verhard dan er al verhard is. Dus waarom dan?

Wij achten het noodzakelijk dat bij grootschalige verbouwingen in een verstedelijkt gebied, een aanpassing van de opvang van regenwater daarvan onderdeel uitmaakt. Een verbouwing is financieel en bouwkundig een geschikt moment om aandacht te besteden aan het beperken van de regenwaterproblematiek.

We gebruiken voor renovatie hierbij het bestaande instrumentarium uit de Rijksregelgeving nl. het Bouwbesluit. Of de verordening op een verbouwing van toepassing is, hangt dus af van de toepassing van het Bouwbesluit.

Bij het onderhoud / vernieuwing van alleen de dakbedekking (dus niet de constructie) is de Hemelwaterverordening niet van toepassing.

Betekent dat ook als iemand een terras aanlegt, hij met deze verordening te maken krijgt? Is dat de bedoeling, dat iedereen die een terras aanlegt, een waterbassin moet graven?

Als een terras of schuur afwatert in de aangrenzende tuin, wat in 99 van de 100 gevallen zo is, dan is er NIETS nodig. Het water kan gewoon via de tuin wegstromen in de grond. Dus bij terrassen en schuurtjes zal bijna niemand te maken krijgen met deze verordening, hoewel we in het kader van klimaatadaptatie liever groene tuinen zien.

Bij een nieuw terras mag er geen aansluiting worden gemaakt naar het riool. Indien men dat wenst, zal er een waterberging met vertraagde afvoer moeten worden aangelegd.

Ad d: is hier geen sprake van een overlapping met b? Ik bedoel: in beide gevallen wordt gesproken over verhard perceeloppervlak alleen bij d staat de voorzijde. Wat is precies het onderscheid?

Lid d is een verbijzondering van lid b. Namelijk in die gevallen dat de gemeente een regenwaterriool aanlegt aan de voorzijde van de woning. In die gevallen wordt het op grond van lid d (voor de daarin genoemde verharding en gebouwen) in combinatie met artikel 3 verplicht aan te sluiten op die van gemeentewege gerealiseerde voorziening.

Wat is de functie van het aan te wijzen gebied?

De functie van het aanwijzen van gebieden is het kunnen opleggen van de meest passende lozingswijze van hemelwater. Er zijn drie mogelijkheden:

In gebieden waar geïnfiltreerd kan worden is dat het meest passend.

In gebieden waar een apart regenwaterriool ligt, is het daarop aansluiten het meest passend.

Als beide niet mogelijk zijn dan is een aansluiting op het gemengde rioolstelsel passend (bij nieuwbouw of nieuw verhard oppervlak met waterberging met vertraagde afvoer).

Door nieuwe aanleg van een regenwaterriool en/of infiltratieleiding door de gemeente kan de meest passende wijze veranderen, daartoe dient de bevoegdheid voor B&W om gebieden aan wijzigende omstandigheden aan te wijzen.

De openbare ruimte niet volgens lid 2. Maar speelterreinen zijn ook openbare ruimten en dan geldt het niet ook al zijn ze verhard of half verhard? Wat als sprake is van een openbaar speelterrein bij een school

De verordening is van toepassing op nieuwe / uitbreidingen van (half) verhardingen. Niet op bestaande. Maar ook hier geldt dat we liever speelterreinen vergroenen i.v.m. de klimaatadaptatie.

Moeten er ook waterbergingen worden ingegraven in eeuwenoud duinzand?

De grond in het duingebied bestaat (voornamelijk) uit goed water doorlatend zand en de grondwaterstand is meestal laag. Regenwater kan dus prima geïnfiltreerd worden in de bodem. Daar hoeven dan ook geen waterbergingen te worden ingegraven.

Met vriendelijke groet,

Wethouder H. Wijkhuisen van Bloemendaal,

